

Rola Senatu RP: co warto wiedzieć?

„Senat jest tym, co pozostałe władze do szlachetnych działań pobudza, od nieuczciwych odwodzi, a namiętności studzi. Dlatego bez rady, opinii i kontroli Senatu nic w Rzeczypospolitej ani poza jej granicami czynić się nie godzi.”

Andrzej Frycz-Modrzewski
„O poprawie Rzeczypospolitej”
Księga I. „O obyczajach”, 1551 r.

Zgodnie z **Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej**, w Senacie zasiada **100 senatorów**, którzy są wybierani w **wyborach powszechnych i bezpośrednich, a głosowanie jest tajne**. Kodeks wyborczy określa, że wybory te są przeprowadzane w systemie większościowym, a każdy senator jest wybierany w **jednomandatowych** okręgach wyborczych. W ten sposób Senat ma taką samą legitymację demokratyczną jak Sejm.

Źródło: Flickr.com. Fot. M. Marchlewski - Wiltzka / Kancelaria Senatu

Źródło: Adobe Stock

Rada Ministrów współpracuje z Sejmem i Senatem w kwestiach związanych z **członkostwem Rzeczypospolitej w Unii Europejskiej**, ze szczególnym uwzględnieniem procesu stanowienia prawa unijnego, wnoszenia **skarg do Trybunału Sprawiedliwości UE** oraz pełnienia przez przedstawicieli rządu roli przewodniczących składami Rady. Senat ma także możliwość podjęcia uchwały dotyczącej złożenia **skargi do Trybunału Sprawiedliwości UE** w sprawie naruszenia zasady pomocniczości przez akt prawodawczy Unii.

Senat i Sejm współtworzą Zgromadzenie Narodowe na takich samych prawach. Obecność zarówno senatorów, jak i posłów jest tak samo istotna dla wypełniania jego funkcji, czyli dla przyjęcia przysięgi składanej przez Prezydenta RP obejmującego urząd oraz wysłuchania jego orędzia. **Głosy senatorów mają taką samą wagę co głosy posłów,** kiedy Zgromadzenie Narodowe podejmuje uchwałę o postawieniu Prezydenta w stan oskarżenia przed Trybunałem Stanu albo o uznaniu trwałej niezdolności Prezydenta do sprawowania urzędu ze względu na stan zdrowia. **Marszałek Senatu przejmuje obowiązki prezydenta RP, jeżeli nie może ich wykonywać Marszałek Sejmu tymczasowo do tego powołany.**

Jako jeden z dwóch organów władzy ustawodawczej **Senat ma prawo do inicjatywy ustawodawczej i uczestniczy w uchwalaniu ustaw.** Bezwzględna większość posłów, działająca w obecności co najmniej połowy ich ustawowej liczby, może jednak odrzucić stanowisko Senatu w sprawie ustawy uchwalonej przez Sejm. Senat nie uczestniczy w rozpatrywaniu weta prezydenckiego do ustawy, ale bierze udział w usuwaniu niezgodności ustawy z konstytucją w zakresie stwierdzonym przez Trybunał Konstytucyjny, działający na skutek wniosku prezydenckiego skierowanego do niego przed podpisaniem ustawy przez głowę państwa.

Źródło: Flickr.com; Fot. M. Marchlewski - Włiczak / Kancelaria Senatu.

Źródło: Adobe Stock

Senatowi przysługuje prawo dokonywania wyboru oraz wyrażania zgody na powołanie i odwołanie organów państwowych. Ponadto rozpatruje sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji – organu powołanego do strzeżenia wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji, a także sprawozdania oraz informacje przedstawiane przez Trybunał Konstytucyjny, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

JAK WYBIERANI SĄ SENATOROWIE?

Senatorowie wybierani są na 4-letnią kadencję, chyba że prezydent lub Sejm w określonych warunkach podejmą decyzję o jej skróceniu.

Do Senatu wybiera się **100 senatorów w 100 jednomandatowych okręgach**. Każdy komitet wyborczy może zgłosić **tylko 1 kandydata** w danym okręgu, **wyborca też oddaje głos na 1 kandydata**. Mandat senatora uzyskuje kandydat, który otrzymał **największą liczbę głosów (zasada większości)**.

Źródło: Adobe Stock

OBOWIĄZKI I PRAWA SENATORA

Senator ma **obowiązek czynnego uczestniczenia w posiedzeniach Senatu i jego organów: komisji, Prezydium Senatu, Konwentu Seniorów**. Na posiedzeniach plenarnych senator może zabrać głos w sprawie omawianej przez Senat, zgłaszać wnioski do rozpatrywanej przez Izbę ustawy i uchwały – proponować jej odrzucenie, przyjęcie bez poprawek albo wnosić do jej tekstu poprawki lub zgłaszać tzw. wnioski formalne.

Ponadto senator ma obowiązek zgłoszenia swojej kandydatury przynajmniej do jednej stałej komisji senackiej. Jednym z praw senatora związanych z wykonywaniem mandatu jest możliwość **składania oświadczeń senatorskich** na końcu każdego posiedzenia Senatu. Jeżeli w oświadczeniu senator formułuje wnioski lub uwagi skierowane do rządu albo innych instytucji, oświadczenie jest przekazywane adresatowi, który ma obowiązek udzielić na nie odpowiedzi. Senator może ponadto wystąpić z **tzw. interwencją, czyli zająć się konkretną sprawą, np. przekazaną mu przez jego wyborcę, i żądać wyjaśnień, jak została ona załatwiona**. To uprawnienie ma umożliwić senatorowi pomoc obywatelom np. w sytuacjach, gdy podjęcie decyzji w ich sprawach bez uzasadnienia jest odwlekane w czasie przez urzędy i inne instytucje. Senator może otworzyć **biuro senatorskie**, które pomaga mu w wykonywaniu jego obowiązków w okręgu wyborczym.

Liczę na Państwa głos 15 października!

Andrzej DZIUBA

Kandydat do Senatu RP z Tychów, Mysłowic oraz powiatu bieruńsko-lędzińskiego

www.andrzejdziuba.pl

Andrzej DZIUBA

DO SENATU

dla
LUDZI
na **TAK!**

★ ★ ★
**Pakt
Senacki**
 '23

Tak!

Ruch
Samorządowy
TAK! Dla Polski